

DE KLOKKENLUIDER VAN HOOGRAVEN

tekst: Timo Agema fotografie: Dolf de Meijer

Zaterdagmiddag, half zes. Hoog in de Buurtoren in hartje Utrecht staat Jan de Graaf klaar met een enorm touw in beide handen. Op het teken van de 'luidmeester' trekt de inwoner van Hoograven met kracht aan het touw en zet zo één van de enorme klokken in beweging. Tien minuten lang wordt met zes klokken tegelijk de zondag ingeluid. Gehoorbescherming is nodig: het geluid in de toren is kolossaal.

KLOKKENLUIDERS GILDE

Het is hem aan te zien na afloop: het luiden van de grote klokken is zwaar werk. Even tevoren is met de monumentale Banklok de werkweek uitgeluid. Het is één van Jans favoriete klokken. "Vooral vanwege de historische betekenis. Deze klok komt uit 1471 en is gedurende al die eeuwen niet verplaatst. Raads- en gerechtelijke uitspraken werden er door beklonken. Dus als de rechter je liet ophangen op de Galgenwaard, moest eerst deze klok luiden." Jan is één van de ruim negentig actieve luiders van het Utrechts Klokkenluiders Gilde (UKG). Naast de Buurtoren luidt het Gilde o.a. de klokken van de Domtoren (zwaarste klok: de 'Salvator', meer dan 8200 kilo), het Bartholomeus Gasthuis, de Jacobikerk en de Geertekerk, maar ook van een aantal kleinere kerken. "Sinds kort luiden we ook weer de klokken van de St. Gertrudiskerk in de Rivierenbuurt. Die waren al vijf jaar stil".

AL VROEG GEFASCINEERD

Jan woont met vriendin en dochter in de W.A. Vultostraat. Hij is als journalist en (eind)redacteur al meer dan twintig jaar werkzaam bij diverse radio- en tv-programma's. Al jong kwam hij in de kerk. De Hoogravense klokkenluiders is christelijk opgevoed, zijn vader was dominee in de Nederlands Hervormde Kerk. Als student kreeg hij eens een rondleiding in de Domtoren. "Ik was meteen gefascineerd door de klokken. Zo enorm, en dat geluid! Toen kwam ik er achter dat je je kon opgeven als klokkenluiders". Hij werd lid van het UKG en kwam als klokkenluiders op de wachtlijst. In 2006 luidde hij zijn eerste kerkklok.

HOOGRAVENSE KLOKKEN

Er luiden in Utrecht ook drie klokken met Hoogravense roots. In 1990 werd de St. Johannes de Doperkerk aan het Plettenburgplantsoen gesloopt. Drie

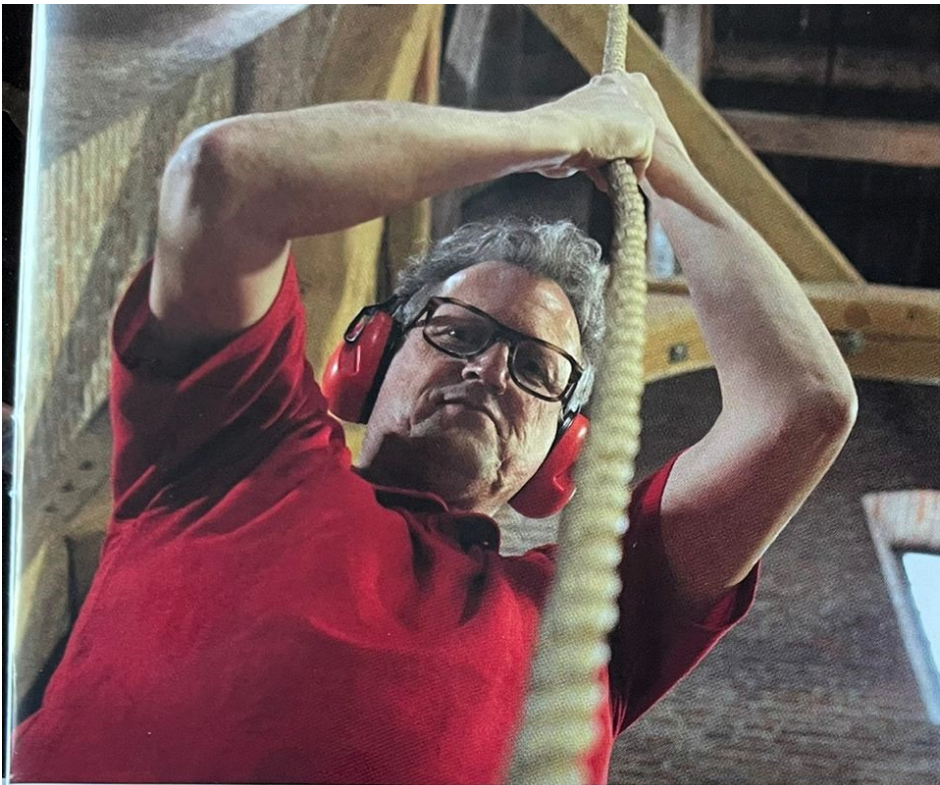
klokken uit deze kerk hangen sinds 1992 in de Jacobitoren in de St. Jacobsstraat. "In deze protestantse kerk luiden dus nu drie katholieke klokken. Vind ik wel mooi. En ik heb één van die klokken geluid, voorafgaand aan een dienst van mijn pa. Was ik zijn pr-man! In de kerk hoor je allerlei visies en meningen over hoe je moet leven. Het mooie aan kerkklokken vind ik: iedere klok klinkt altijd, soms al eeuwen, hetzelfde. Ongeacht wat er in de kerk wordt verteld".

GESTOPT...EN WEER BEGONNEN

Jan deed het werk met veel plezier, maar merkte dat zijn werk, vaak in het weekend, steeds meer in de weg zat en stopte in 2012 met luiden. Vorig jaar besloot hij om het klokkentouw weer ter hand te nemen. "Mijn werk liet het meer toe en ik miste het luiden. En in het UKG kom je mensen tegen die je anders nooit zou tegenkomen. Het Gilde beschermt ook de traditie van het handmatig luiden, terwijl de meeste klokken in Nederland met een elektromotor worden geluid".

OUD EN NIEUW

Een hoogtepunt noemt Jan het luiden in de Domtoren met oud en nieuw. "Het is de kunst om de eerste slag exact om 12 uur

Kort nieuws

VOGELOPVANG ZOEKT VRIJWILLIGERS

De vogelopvang op Rotsoord zoekt vrijwilligers die in het hoogseizoen willen helpen met voeren. Je hoeft hiervoor geen expert te zijn op het gebied van vogels. Vrijwilligers moeten ouder zijn dan 18 jaar en minimaal 1 keer per week een dienst kunnen draaien. Aanmelden kan via vogelopvangutrecht.nl/aanmelden

PASTOE-LETTERS VERDWENEN

Misschien heb je het al gezien, de letters van het dak van de Pastoefabriek zijn verdwenen. Het is gebleken dat de letters in zo'n slechte staat waren dat ze met spoed van het dak zijn gehaald. Het doel is om de letters zo authentiek mogelijk op het dak terug te plaatsen, maar pas na restauratie.

9 SEPTEMBER HE:LEEN FESTIVAL!

Op 9 september 2023 organiseren podium De Helling en LE:EN voor de vijfde keer HE:LEEN Festival op Rotsoord, aan de rand van het centrum van Utrecht. Overdag is het festival gratis toegankelijk en kunnen jong en oud genieten van muziek op bijzondere locaties, een uitgebreid kinderprogramma en beeldende kunst van talentvolle makers. In de avond gaat het festival verder als HE:LEEN+ en de eerste namen zijn al bevestigd met acts op het punt van doorbreken: Coloray, Baby's Berserk, Marathon en Cloud Café. Overdag is het festival gratis, tickets voor HE:LEEN+ kosten 17 euro en zijn te bestellen op heleenfestival.nl

SOCIALE HUURWONINGEN AAN DE 'T GOYLAAN

Het kantoorpand aan de 't Goylaan waar tot voor kort vluchtelingen werden opgevangen, wordt tijdelijk getransformeerd naar 56 sociale huurappartementen voor de duur van maximaal 15 jaar. 30% van de toekomstige woningen zal aan kwetsbare doelgroepen worden toegewezen. Meer over de noodopvang op de achterpagina.

te laten klinken...dat is nog een hele uitdaging". Het vuurwerk daarna is natuurlijk spectaculair, van die grote hoogte. Intussen heeft hij bijna alle 58 klokken van het Gilde wel een keer geluid. "Binnenkort ga ik luiden in het kerkje van Blauwkapel, die heb ik nog niet gehad".

Ook een keer een luiding meemaken? Stuur dan een mail naar ikwilmeenaarboven@gmail.com en het wordt geregeld! Lid worden van het UKG kan al voor €17,50 per jaar. Ook als je niet wil luiden, ben je van harte welkom om zo het geluid van Utrecht te ondersteunen. Ga naar www.utrechtstklokkenluidersgilde.nl/gilde/lidmaatschap/ en bekijk de voordelen!

